YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
Ympäristöneuvos Päivi Gummerus-Rautiainen
Luontoympäristöosasto

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaos
13.10.2017

HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Mom. 35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta ja korvaukset

Momentin 35.10.63 määräraha on varattu suojeluratkaisujen toteuttamiseen ja luonnonsuojelutavoitteista aiheutuvien korvausten maksamiseen yksityismailla. Lisäksi määrärahasta maksetaan rauhoitettujen eläinten aiheuttamia vahinkoja, joita ovat muun muassa ns. kotkakorvaukset poronhoitoalueella. Määrärahalla on toteutettu luonnonsuojeluohjelmia ja Natura 2000 –verkostoa hankkimalla maata ja korvaamalla taloudelliset menetykset ohjelmavarauksiin kuuluvien yksityismaiden osalta. Korvauskysymykset on pääosin ratkaistu, mutta toteuttamistyötä on vielä jäljellä noin 8 500 ha. Loppujen suojeluratkaisuun sidottujen yksityismaiden korvaaminen on etusijalla määrärahan käytössä. Vuositasolla näihin ja kaavojen suojeluvarausten toteutukseen on arvioitu kuluvan määrärahasta n. 7 milj. €.

Maanomistajien vapaaehtoisiin suojelutarjouksiin perustuvan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO-ohjelman) toteutusta jatketaan. Valtioneuvoston vuonna 2014 hyväksymän ohjelmaa koskevan periaatepäätöksen mukaan suojelun tavoitteena on 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita vuoteen 2025 mennessä. Elokuussa 2017 tavoitteesta on toteutettu n. 65 % eli n. 62 800 hehtaaria. Valtiontalouden tasapainottamisen vuoksi määrärahaa laskettiin kehyskaudelle 2016–2019. Tämän jälkeen momentille 35.10.63 on myönnetty eduskunnan päätöksellä 2 milj. € vuodelle 2017. Hallituksen väliarviossa momentille tehtiin kehystarkistus + 3 milj. €, jonka lisäksi vuoden 2018 talousarvioesityksessä on + 5 milj. €. Näillä korotuksilla on merkittävä vaikutus METSO-ohjelman toteuttamismahdollisuuksiin. Vuodelle 2018 ELY-keskusten tavoite on yhteensä 4 500 ha, kun se vuonna 2017 on ollut 3 400 ha. Määrärahaa tähän on arvioitu käytettävän noin 23 milj. €. Ero talousarvioehdotuksessa olevaan 16 milj. euroon johtuu siitä, että kyseessä on 3 vuoden siirtomääräraha ja aikaisemmilta vuosilta on siirtynyt määrärahaa METSO-ohjelman käyttöön.

Vuonna 2018 METSOn määrärahaa suunnataan metsien suojelun kannalta tärkeimmille painopistealueille Etelä-Suomeen etenkin Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Hämeen, Pirkanmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskusten alueelle. Ohjelman toteutus jatkuu kuitenkin koko maassa ELY-keskuskohtaiset kokonaistavoitteet huomioiden. Vuoden 2018 hehtaaritavoitteen jakautumisesta ELY-keskuksittain neuvotellaan loppusyksyn aikana. METSO-toteutuksen kohdentuessa Etelä-Suomeen on tärkeää pyrkiä varmistamaan laadullisesti ja määrällisesti riittävä tarjonta. Tähän voidaan vaikuttaa erityisesti metsäalan toimijoiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja kohdennetulla markkinoinnilla.

Tehtyjen määrärahakorotusten ansiosta, myös tulevien vuosian pinta-alatavoitteita on voitu suunnitella palautettavan hieman korkeammalle tasolle, kuin mitä momentin leikkausten vuoksi aiemmin arvioitiin. Jotta ohjelma saataisiin valmiiksi tasaisella vuositoteutuksella vuoteen 2025 mennessä, tulisi vuositoteutuksen olla noin 3 700 ha vuodesta 2019 alkaen. Rahaa tähän kuluisi laskennallisilla METSO-toteutuksen keskimääräisillä hehtaarihinnoilla noin 17 milj. €/vuosi, kun nyt METSO-ohjelmaan kohdentuu momentilta vuosina 2019–2025 keskimäärin hieman alle 15 milj. €/ vuosi.